

ADEDE ARCHEOLOGISCH RAPPORT 1068

Archeologienota H.-Hartlaan te
Tessengerlo (Limburg)
Programma van Maatregelen

STIJN VAN LANCKER

Colofon

Uitgever	ADEDE bv
Jaar van uitgave	2023
Plaats van uitgave	Gent
Redactie	Janssens David
ISSN	2033-6810

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van ADEDE bv. ADEDE bv is niet aansprakelijk voor eventuele schade voortvloeiend uit diens adviezen.

Inhoudsopgave

1	Gemotiveerd advies.....	- 4 -
2	Programma van maatregelen.....	- 6 -

1 Gemotiveerd advies

In het kader van de aanvraag tot een omgevingsvergunning voor bouw van industriële installaties op een industrieterrein aan de H.-Hartlaan te Tessenderlo, werd door ADEDE BVBA een bureaustudie uitgevoerd in het kader van het opstellen van een archeologische nota met uitgesteld traject.

Het doel van dit onderzoek is driedelig. Allereerst wordt op basis van de beschikbare informatie nagegaan of er archeologische resten te verwachten zijn op het terrein. Vervolgens wordt nagegaan hoe goed deze archeologische resten bewaard zijn en in hoeverre ze bedreigd zijn door de geplande bouwwerken. Ten slotte wordt nagegaan wat het potentieel tot kennisvermeerdering is. Op basis van beschikbare en geraadpleegde bronnenmateriaal kon binnen het bureauonderzoek de aan- of afwezigheid van een archeologische site of relevante archeologische overblijfselen binnen de contouren van het onderzoeksgebied niet met zekerheid worden aangetoond. Wel is het mogelijk een archeologische verwachting naar voor te schuiven ten einde een antwoord te kunnen bieden op de gestelde onderzoeksvragen.

Het plangebied ligt op een hoogte van ca. 30m TAW op de rand van een noordwestelijk gelegen heuvelrug in de Zuiderkempen, op ongeveer anderhalve kilometer afstand van dichtstbijzijnde waterloop (Aartsstraatvliet).

De bodem binnen het projectgebied betreft een podzolbodem in het westen (Zbf) en plaggenbodems (Scm en L-Sdm) in de rest van het projectgebied, wat een gunstige factor is voor de bewaring van archeologische sporen.

Op basis van de cartografische bronnen beschikbaar vanaf de 18e eeuw kan vastgesteld worden dat het volledige gebied in de 18de en 19de eeuw in gebruik was als landbouwgrond. De luchtfoto's laten dan weer zien dat het projectgebied in de loop van de 20ste eeuw deels braak kwam te liggen en deels geïncorporeerd werd in een industrieterrein (chemisch bedrijf). Op de luchtfoto uit 1971 lijkt de bodem wel vergraven te zijn geweest, wat nefast kan zijn geweest voor het bodemarchief.

Voor de periodes ouder dan de middeleeuwen is er voor het projectgebied geen enkele sluitende indicatie betreffende aan- of afwezigheid van bewoning. Het projectgebied bevindt zich wel op een gradiëntzone en in de omgeving werden verschillende sporen uit de steentijden, metaaltijden en Romeinse Tijd aangetroffen. Voor deze perioden kan dus een algemene verwachting vooropgesteld worden.

Voor de middeleeuwen maakt het bureauonderzoek wel duidelijk dat Tessenderlo reeds bewoond werd gedurende de 12de eeuw. Het is bijgevolg niet onwaarschijnlijk dat er middeleeuwse sporen

kunnen worden aangetroffen binnen het projectgebied. Eventuele vondsten zullen mogelijks van agrarische aard zijn.

Het is pas vanaf 1971 dat met zekerheid kan gesteld worden dat er bewoning aanwezig is in het westelijk deel van het onderzoeksgebied (ter hoogte van perceel 447b3). Welke de weerslag is van deze bebouwing op het bodemarchief, is niet duidelijk op basis van de gegevens uit het bureauonderzoek.

Besluitend kan gesteld dat er voor de historische periodes geen gegevens beschikbaar zijn uit het bureauonderzoek om de aan- of afwezigheid van een site binnen het projectgebied te kunnen bevestigen. De indeling van het landschap als akkers op de historische kaarten maken echter dat de aanwezigheid van een archeologische site niet onwaarschijnlijk is. De enige manier om concrete informatie in te winnen over de al dan niet aanwezigheid van een archeologische site(s) uit de steentijd, de metaaltijden, de Romeinse tijd, de middeleeuwen en de nieuwe tijd, is veldonderzoek.

Echter lijken recente ingrepen (incorporatie van het projectgebied binnen een industrieel complex) er voor te hebben gezorgd dat de archeologische verwachting voor het terrein wat moet bijgesteld worden. Zo kan uit de luchtfoto van 1971 afgeleid worden dat op het terrein redelijk wat bodemingrepen hebben plaatsgevonden om het in te richten als deel van een industrieel complex. Zo werden bijvoorbeeld doorheen het projectgebied nutsleidingen gegraven (zie plannen).

De werken zijn wel van die aard dat ze een potentiële bedreiging vormen voor het eventueel aanwezige bodemarchief.

Overzicht ingrepen:

- Wegeniswerken en ondergrondse leidingen in het algemeen
 - Dikte wegwegkoffer: 0,50m-mv
 - Roeringsdiepte ondergrondse leidingen: tot ca. 2,50m-mv
- Procesinstallaties:
 - Funderingsplaat die ca. 0,7m-mv aangrijpt
 - Pompput 10m x 10m in grondplan, geïntegreerd in één van de procesinstallatie: ca. 5,5m diep t.o.v. maaiveldniveau
- Piperacks:
 - Gefundeerd op schroefpalen die tot ca. 6m diep kunnen gaan
- Ontbossing
- Nivellering van het terrein

Toch lijkt een vervolgonderzoek niet aan de orde:

Uit de controleboringen blijkt dat de bodem binnen het projectgebied reeds grotendeels verstoord is. Dit bevestigt ook de vermoedens die naar voren kwamen na het bekijken van de luchtfoto van 1971: het oostelijke deel van het projectgebied lijkt daar stevig vergraven. Het waren ook de boringen op deze locaties die een aanzienlijke bodemverstoring aantoonde. In het uiterste westen werd ook een verstoorde bodem aangetroffen. Op deze locatie was op de luchtfoto van 1971 bebouwing te zien. Enkel een smalle strook centraal in het projectgebied lijkt niet verstoord te zijn.

Archeologisch onderzoek op deze locatie zal echter weinig kennispotentieel bevatten.

Zo bevindt deze zone zich volledig omgeven door gronden waar de bodem hier zwaar verstoord is. Eventuele vondsten -in de mate dat die nog verwacht kunnen worden- binnen het projectgebied zullen daardoor niet in een grotere ruimtelijke context kunnen geplaatst worden waardoor het kennispotentieel beperkt zal blijven.

Derhalve is ADEDE bv van mening dat het terrein archeologisch kan vrijgegeven worden om de geplande werken uit te voeren. Dit ontslaat de opdrachtgever evenwel niet van zijn meldingsplicht die geldt voor eventuele vondsten die tijdens de werken zouden opduiken.

2 Programma van maatregelen

Binnen het verslag van resultaten en bovenstaand gemotiveerd advies werd aangetoond dat het potentieel op waardevolle kenniswinst ontbreekt bij de uitvoer van verder archeologisch (voor)onderzoek. Volgens artikel “§5.2 van de Code van Goede Praktijk” is verder vooronderzoek dan ook niet aangewezen. Verdere maatregelen inzake archeologisch onderzoek worden dan ook – conform de Code van Goede Praktijk – niet voorgesteld.

Dit advies ontslaat de opdrachtgever, noch de aannemer van de geplande werken, niet van zijn verplichting om tijdens de bouwwerken rekening te houden met de wettelijke archeologische meldingsplecht. Eventuele toevalsvondsten dienen steeds gemeld te worden aan het agentschap Onroerend Erfgoed.